

42
COMMENTATIO
DE
GENEALOGIA IESV
DOMINI

QVA
NATALEM IPSIVS
ACADEMIAE NOMINE

INDIXIT
SIGISM. IAC. BAUMGARTEN.

M DCC XXXXVIII.

COMMENTATIO
DE
GENEALOGIA IESU
DOMINI

NATALEM IESUS

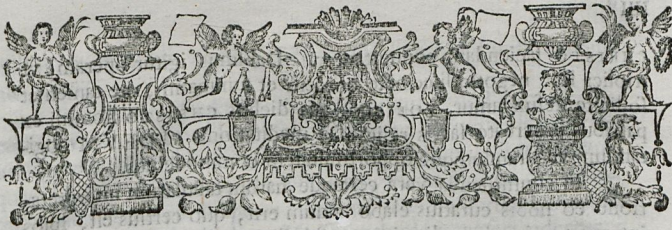
ACADEMIAE NOMINE

SIGISM. IAC. BAVMGARTEN.

57

M DCC XXXVIII

Q. D. B. V.

Quo pluris et doctrinae christianae et vestra
 omnium refert, CIVES AESTVMATISSIMI,
 si CHRISTO vobisque cupitis, inter omnes
 constare, IESVM MARIAE DEIQUE filium ex
 DAVIDE ortum traxisse, atque adeo vere DAVIDIS filium fuisse:
 eo maiori studio in id incumbendum est, vt tabulae genealogi-
 cae, quibus maiorum ipsius census agitur, a MATTHAEO et LVCA
 in litteras relatae posteritatiq[ue] transmissae, recte intelligantur, ab
 iniquissima suspitione falsi et infensissima contradictionis infimulatio-
 ne vindicentur, quam vel recentissimi sacrorum obtrectatores cri-
 minosissime calumniantur (a), atque in rem nostram fidemq[ue]
 A 2 CHRI-

(a) Satis id comprobatur vnico libri nefandi exemplo, qui inscribitur vel *Exam-
 en de la religion, dont on cherche l'claircissement de bonne foy, attribut
 a Mons. de St. Evremond, vel la vraye religion demontrée par l'écriture
 sainte traduite de l'anglois de Gilb. Burnet, vbi chap. 3 p. 38 ad efficien-
 dam criminationem §. 7 propositam, l'écriture est pleine de contradictions,
 scriptura scaturit contradiçionibus, §. 8 haec scribuntur: jamais on n'accordera
 la*

CHRISTO faciendam conuertantur. Dabimus igitur operam, vt triplici hoc negotio succincte quidem et summam, rite tamen et sollicitè defungamur, VOBISQUE his diebus CHRISTO homini ex patribus procreato sacris religiosæ meditationis ad DEVM cogitandum venerandumque opportunitatem commodemus.

In constituenda vera certaue harum tabularum interpretatione eo nobis curatius elaborandum erit, quo certius est, ipsos interpretes inani explicationum subtilitate aduersariis latus præbuisse, atque scriptorum sacrorum narrationes primum inter se commississe hostibusque periculorum aequè ac speciosarum obiectionum copiam fecisse, quæ si genuinus sensus restituitur, illico euanescent atque adeo concidunt, vt operosa conciliatione scriptorum, qui interpretum errore dissentire videntur, prorsus non indigeamus.

Quod vt euidentius appareat, ipsa explicationum diuortia breuiter lustrabimus. Quæ si dispertiantur, illius tantum ordinis ratio habenda est, quo opinioniones de diuersa vtriusque scriptoris ab alterius prolapsa comprehenduntur: altera enim opinatio de eadem amborum progenie adeo veri dissimilis est (b), vt licet multis

la genealogie que St. Matthieu fait de J. C. avec celle de S. Luc: n'ont qu'un commencement, et se terminent toutes deux à J. C. et se concilient par la genealogie de J. C. que St. Luc expose, et qui est la même que celle de St. Matthieu. St. Luc se trompe quand il dit, que Cainan fut fils d'Arphaxad et Salé fils de Cainan; la Genèse dit que Salé est fils d'Arphaxad, chap. 10 et Salé fils de Cainan; fallit donc à St. Luc de dire que Cainan fut fils d'Arphaxad et Salé fils de Cainan, Genèse 10. Sala filius Arphaxadis esse dicitur et Sala filius Cainanis, in quibus postremis verbis, ne sensu omnino desituantur, operarum errore non excidisse videtur.

(b) Duplici difficultate præmitur hæc sententia, plane insuperabili. Quamquam enim non incipiamur, vtrumque subinde enenire, vt tam iidem homines bina nomina gesserint, quam nonnullæ generationes in progenie recensenda omissæ fuerint: nemo tamen facile a se impetrabit, vt existimet, et in genealogia scribenda XIII generatōnes omitti potuisse, et in eadem prolapsa XXVI generationum XXIII homines fuisse binomines, et quod im-

multis in mentem venerit, sectatorem tamen habuerit omnino neminem.

In hac vero sententia, qua interpretes, quod in oculos incurrit, vntis nimirum scriptoris sacri genealogiam ab alterius diuersam esse, statuunt, insignis opinioinum varietasprehenditur, quae ad duas classes reuocari poterunt, vnam illorum qui vtriusque genealogiam ad *Iosephum* referunt, alteram eorum quibus ab vno scriptore *Iosephi* ab altero *Mariae* maiores recenferi videntur.

Ad prioris opinioinis partes dudum plerique interpretes transferunt, ex quo *IULIUS AFRICANVS* illam praeciuuit in celebratissima ad *ARISTIDEM* epistola, quam *EVSEBIVS* (c) nobis conseruauit; cuius auctoritatem non solum vetustiores ciuitatis *christianae* doctores, qui patrum nomine veniunt, ad vnum omnes, verum etiam innumeri recentiores (d) secuti interpretationis suae

probabilitatem mirifice auget, *Salomonem* licet germanum fratrem habuerit *Nathianem* dictum, eodem tamen nomine insignitum fuisse, et omnium denique regum *Iudae* a *Mattbaeo* commemoratorum illa nomina, quae *Lucas* exhibet, in libris vet. test. vbi toties illorum mentio recurrit, nusquam apparere.

(c) *Hist. eccles.* lib. I. c. VII p. XXI - XXVI edit. *readingianae*: atque *NICETHORVS CALLISTVS hist. eccles.* lib. I. c. XI p. LXX - LXXII. *NATH. LARDNER* integram epistolam inseruit libro *the credibility of the Gospel history* inserto part. II cap. XXXVII vol. III pag. CLXVII - CLXXXIII, ipsiusque interpretationem reliquis praefare sua aliorumque sententia confirmat. Antiquiorem illa auctorem haberet, quum in *quaest. et respons. ad ornat. Rhoiboxum* libro *IUSTINO MARTYRI* olim attributo, *respons. LXVI* p. CCCCXXX iam compareat, nisi de recentiore illius scripti aetate nemo nume ambigeret.

(d) Praeter argumentum antiquitatis et auctoritatis, quo se effert haec opinio, haud exiguum robur consecuta est fabulosa, dudum tamen et a saeculo saltem quarto efficta, traditione de *IOACHIMO* et *ANNA MARIAE* virginis parentibus: quae tantum efficit, vt plerique *romanae* ecclesiae scriptores huc concedant. Licet enim cordatiores nonnulli commentitia haec nomina impugnaverint, in quibus eminent *SER. LE NAIN DE TILLEMONT mem. pour seruir a l'hist. eccles.* tom. I p. CCCCLVIII etc. et *IAC. HYAC. SERRY in exercitationibus historicis, criticis, polemics de Christo*

rationes ita subducendas esse putarunt, vt existimarent duplicem locum habere generationem et genealogiam *naturalem* vnam, alteram *legalem*, qua praeter procreationem sobolis naturalem legum dispositione filius alterius censetur, vel adoptione nuncupatus et adscitus, vel haereditatis iure et successione in bona susceptus, vel inter *Israclitas* per legem leuiratus *Deuter. XXV com, V etc.* homini vita functo ex vidua relicta, a fratre vel consanguineo et gentili proximo susceptus.

Neque tamen tot interpretibus has partes professis inter se conuenit, qui bifariam discesserunt, vt nonnulli, pauciores tamen, IACOBVM a MATTHAEO commemoratum naturalem IOSEPHI patrem fuisse existimauerint, ELI vero apud LVCAM legalem; arbitrati, et proprietatem locutionum in vtroque scriptore obuiarum id requirere (e), et promissionibus DEI regnum SALOMONI posterisque

Christo eiusque virgine matre, exercit. XVIII §. III p. CXXVII etc. a plerisque tamen non confutati, sed indignatione et censura excepti sunt, ex quibus honoris causa vnum excitabimus instar omnium summum nostri temporis Pontificem BENEDICTVM XIII, a quo in libro an. MDCCXXX edito, inscriptoque, *Annotazioni sopra le feste di nostro Signore e della beatissima vergine, secondo l'ordine del calendario romano* part. II §. CXXXVIII -- CXXXVI vol. p. CCCXXXIII, hi diuini vna cum ADR. BAILETO, qui idem sensit, *tropo seueri critici*, nimium seueri critici vocantur. Neque in coeibus a romana doctrina alienis patronis caruit haec sententia postquam et MART. LVTHERVS libro *von Schem Hanphoraseh und vom Geschlecht Christi*, operum tom. XX p. MMDXXVIII etc. editionis Halensis §. LXXXIII inprimis et CXX -- CXXXV, et IO. CALVINVS in *commentario in harmoniam euangelicam*, p. XX -- XXIII editionis anni MDCLXVII, et SIM. EPISCOPIVS in *respons. ad quaest. theol. LXIII respons. I operum vol. I part. II p. I etc.* vna cum HUG. GROTIO in *annotationibus in libros euangeliorum* p. VIII -- XII et p. DCXXXVIII -- DCLVIII editionis an. MDCXXXI, illam amplexi sunt atque copiosissime exornandam tuendamque sumerunt.

(e) Scilicet *typus* naturalem procreationem significare, *typos* vero subditum patrem subinnuere videbatur, quod posterius speciosius adduceretur, si post mentionem IOSEPHI factam illa verba legerentur, *us typos* non ante eandem vt aperte ad ipsum IOSEPHVM opinione hominum IESU patrem habitum referantur, non ad ELI reliquosque maiores.

ferisque ipsius polliciti idem conuenientius esse (f): alii autem longe plures a IULIO AFRICANO cum AMEROSIO dissenferint, atque naturalem IOSEPHI pro sapia LVCAE vindicarint, legalem MATTHAEO dederint; opinati tam consilium finemque vtriusque scriptoris hoc postulare (g), quam ipsam formulam exordii apud LVCAM idem significanter satis indicare (h). Atque haec posterior et prosapia apud MATTHAEVUM vel ex lege leuiratus ope fratriarum (i) deriuetur, vel ex successione cognationis proximae gentem domumque sine prole defunctorum ingressae (k), siue matrimonia

(f) Et Ps. LXXXXVIII vna cum CLXXXII et II Sam. XXXIII com. V, huc trahunt, qui ita sentiunt; licet in neutro SALOMONIS mentio appareat, perperamque ad ipsum solum referantur, quae de posteris DAVIDIS vniuersè referuntur: et Ps. LXXII, I Chron. XXII com. VIII etc. I Reg. II com. III etc. quae tamen promissiones cum conditione factae fuerant, qua nequam impleta dudum, cessauerant sine detrimento fidei DAVIDI ipsiusque posteris datae et saepius confirmatae.

(g) Quum MATTHAEVS in *Iudaeorum* maxime gratiam historiam IESU scripserit, LVCAS vero et post illius scriptionem et gentium inprimis causa narrationem suam in litteras retulerit; improbabilis omnino esse videtur, a voluisse posteriorem ad memoriam successuum conseruandam, quae a solis *Iudaeis* intelligi potuissent, a prioris genealogia discedere eamque in falsi suspicionem adducere.

(h) Recte obseruant, qui hoc statuunt, formulam *de quo scilicet* ad IOSEPHVM dumtaxat pertinere; quod tamen, vt confessim apparebit, ipsam hanc interpretationem evertit.

(i) Venustissima haec opinio IULII AFRICANI, quae IACOBVM MATTHAEI et ELI LVCAE fratres vterinos fuisse, vnumque alterius sine sobole defuncti viduam duxisse, ex eaque fratri filium suscepisse perhibet, assentatores habuit bene multos. Alii tamen opinatores circumspectiores legem leuiratus rectius edocli, quae certe ad vterinos fratres sine familiarum confusione pertinere non potuit, matrimonia viduarum cum cognatione maritorum ex gente paterna excogitarunt, quotiescumque hoc subsidio ad prosapiam ordinandam efficiendamque opus esse videbatur.

(k) Operosissime in hac sententia exornanda confirmandaque elaborauit PETERVS POSSINVS in *dialactico rheogenealogico, siue de genealogia Iesu Christi dei ac domini nostri libro singulari*, qui cum BALTH. CORDENII *lymba-*

trimonia acceperint, siue cognati haereditatem adierint, siue ductis viduis aut filiabus.

Non prosequemur hic singulorum vestigia, neque audientis altercationibus vacabimus, quibus suam quisque opinionem defensum reliquorum impugnatum ire sategerunt, qui huic sententiae assensu sunt; sed rationes tantum subiiciemus, cur cum eadem facere nequeamus. Quae huc potissimum redeunt, et penitus abhorreere hanc enarrationem maiorum, quos legales dicunt, a sine vnico tabularum genealogiarum, atque non solum in tanta genealogiarum a scriptoribus vet. testamenti litteris traditarum copia exemplis plane destitui; verum etiam consuetudini repugnare referendi filium ex lege leuiratus fratri vel cognato defuncto procreatum ad patrem naturalem non legalem in tabulis familiarum conciensium, cuius obseruationem *Obedi* ab vtroque scriptore sacro commemoratus pater *BOAS* indubiam reddit (*l*); et omni necessitatis specie carere vniuersam hanc opinionem, cui saltem efficiendae ambae rationes adduci solitae nequaquam sufficiunt, quum neque ex *SEALTHIELIS* et *ZOROBABELIS* mentione ab vtroque scriptore facta cuiusvis possit, eosdem fuisse homines in vtriusque tabulis memoratos (*m*); neque prolapsia ab vtroque scriptore ad

symbolarum graecorum patrum in Matibacum Tomo I Tolosae prodit anno MDCCXXXVI, vbi a pag. CCCLXXXVII ad DLXXVIII deprehenditur. Eandem recentissime adstructum fuerunt scriptores angli historiae orbis terrarum vniuersae vol. VIII §. CCXI editionis germanicae, in cuius animaduersionem CLXXXII potiora argumenta coniecta sunt, quae ad illam confutandam sufficiunt.

(*l*) Ex libro *RUTH* III com. X. XVII etc. compertum habemus, *BOAZ* *RUTHEM* duxisse *MAHLONIS* viduam ad legem leuiratus, ex eaque suscepisse *OBEDEM*, debuisset igitur ab alterutro saltem scriptore sacro vel *MATTHAEO* cap. I com. V, vel *LUCA* cap. III com. XXXII *MAHLONI* imputari *OBEDEM*, si patres ex hac opinione legales dicti in maiorum censum venirent tabulisque prolapsiae inscriberentur.

(*m*) In primis si frequens mentio *ZOROBABELIS SEALTHIELIS*, filii, principis *IUDAE* ex familia *DAVIDIS*, in vaticiniis bene multis facta,

Hagg.

IOSEPHVM MARIAE coniugem referatur in eoque terminetur, vt qui a LVCA, si recte intelligitur, quod illico euictum dabimus, diferte ab eadem excluditur: et, quod maximum sane ad hanc causam disceptandam momentum habet, vtriusque scriptoris sacri genealogiam nihil omnino facere ad procreationem IESV MARIAE filii ex DAVIDE comprobendam, si vtraque IOSEPHI duntaxat maiores exhiberet, quarum alterutra certe, inprimis a LVCA conscripta, longe felicius careremus, si nihil efficeret amplius, quam quod ex MATTHAEO dudum egregie confiterat, IOSEPHVM DAVIDIS sobolem fuisse, atque vt, quod res est, fateamur, hoc ipsum alterata maiorum progenie incertius redderet et difficultatibus implicaret nemini quiddquam profuturis (n).

Pro-

Hagg. I com. I. XII. XIII. cap. II com. III. V. XXII. XXIII. *Zach.* III com. VI. VII. VIII. X, neque minus *Esr.* II com. II, cap. III. com. II, cap. III com. II et cap. V com. II, comparetur cum diuina comminatione *Ier.* XXII com. XXVIII et XXX atque recensione posterorum IECHONIAE, quae i *Chrou.* III com. XVII etc. deprehenditur: vnde apparet, ZOROBABELEM huic principem IVDAE SEALTHIELIS filium, ad SEALTHIELEM IECHONIAE filium referri non posse, si verbis Dei veritas fidesque constare debeat, sed ad aliam familiam posterorum DAVIDIS, quam NATHANIS fuisse, ipsa peculiaris et honorifica gentis huius commemoratio *Zach.* XII com. XII obuia significare videtur.

(n) Grauiissima illa difficultate partum leuatur haec sententia responsionibus, quas ad iuuandam causam suam excogitarunt illius defensores; dum perhibent, primum aliunde satis effici posse procreationem IESV ex DAVIDE atque tot disertis scriptorum diuinitus actorum testimoniis confirmari, vt nouo argumento a profapia MARIAE ducto non indigeat; praeterea danonum id fuisse tam erroneae opinioni, quam perpetuae consuetudini *Iudaeorum*, vt genus et profapia IOSEPHI enarraretur, quem non solum patrem ipsius fuisse putabant, sed in cuius progenie IESVS in tabulas gentis referendus, collocari debebat ex more recepto, quo matrum ratio nunquam habebatur in censu familiarum agendo, nec quisquam genti maternae sed paternae tantum adscribebatur; IOSEPHI denique familiam eandem fuisse cum gente MARIAE, atque adeo hanc ex illa euinci posse, siue MARIAE conditio cogiteretur, quae filia *ἑπιδήμιος* seu haeres patrimonii fuisse videatur, cui per legem

B

MOSIS

Progređimur nunc ad posterioris ſententiae ex ſupra commemoratis explicationem, quae ipſa aequae bipartita eſt. Placuit

MOSIS alii quam cognato paterno nubere non licerit, ſive IOSEPHI religioſis legumque diuinarum obſeruantiffimus animus conſideretur, quo ab vxore extra cognationem ducenda, ſatis prohibitus fuerit. Valde enim veremur, vt haec cuiquam ſatisfaciant. Prima certe reſponſio rem intactam relinquit, atque, licet ingenua ſit, vnamque difficultatis partem facile effugiat, alteram tamen nihil imminuit, ſed vehementer adauget, adeo vt cum ſapientia diuinae inſpirationis plane conſiſtere nequeat. Altera verior certiorque eſt, neque omnino nihili facienda, ſi de alterutro ſcriptore ſeruo diſputatur, de vtroque vero eo minus valere poteſt, quo veri diſſimilius eſt, LVCAM ignoraffe genealogiam a MATTHAEO conſcriptam, et voluiſſe vel actum agere videri vel errorem *Judaeorum* ad alias gentes transmiſſere; inprimis quum conſuetudini genealogiarum commemoratae mentione aut materni commode ſatisferi poterit, ſine matris nomine diſerte poſito. In tertia vero reſponſione quum lex diuina *Numer. XXXVI* com VI - VIII latius extenditur quam vere patet, quae neque filiae haeredi neceſſitatem nubendi cognato, vel intra familiam proximam, ſed in tribu tantum imponebat, neque viris extra tribum ineundis matrimoniis interdicebat, quae indubiis religioſiſſimorum hominum exemplis confirmantur, inprimis ſi conferatur *Judic. XXI*, com. I: tum bene multa finguntur, quae longe facilius conuelliuntur, quam vel cum aliqua veri ſpecie comprobantur. Nulla ſiltem haereditas, quae ad MARIAM ſpectaret, legi huic excitatae eandem obnoxiam reddere potuiſſet, quam patrimonium *berthelemiicum* familiae DAVIDIS, cuius tamen haeres eſſe non potuit, ſuperſiſſe IOSEPHO, ad quem vt indubiam ſobolem SALOMONIS illa haereditas integra pertinebat. Neque plus roboris habent, quibus alii opinioni huic ſubuenire voluerunt, vel IOSEPHVM fuiſſe patrum MARIAE parentibus orbae, IOACHIMI fratrem, atque adeo ad illam ducendam lege obligatum, quod vtrunque a POSSINO fingitur: vel virgines ex familia DAVIDIS vaticiniorum de MESSIA memores noluiſſe aliis, quam cognatis ex eadem gente nubere, quod *angliſt historiae vniuerſae* ſcriptoribus placuit; licet in illis vaticiniis nihil deprehendatur, quo aliarum familiarum ſociinae ex progenie maiorum *Messiae* excludantur, atque perſpectus ille ſenſus vaticinii *Jef. VII* com. XIII obuii, quem euentus manifeſtauit, eandem ab ineundo matrimonio arcere potius debuiffet, quam ad cognationis proximae nuptias ambeundas compellere. Dabimus, antequam finiamus, verba ISAACI OROBI, vnius *Judaeorum* modetiſſimi facile doctiſſimique, qui in *tertio ſcripto, amicae collationis* PHIL. A LIMBORCH ad quaef. I. num. XLVIII p. LXXXII

cuit enim nonnullis, longe tamen paucissimis, MATTHAEI genealogiam

p. LXXIII etc. editionis MDCLXXXVII haec disputat. „Parentum
 Messiae notitiam neque Euangelistae certam dedere, sed maxima cum dif-
 ferentia, vnus per *Salomonem*, alter per *Naianem*, filios *Dauidis*, lineam
 generationis deducens. Quam impossibilitatem vt doctores componerent,
 duas lineas, naturalem et legalem, adiuuenerunt, tot cum difficultatibus, vt
 vix intellectus humanus capere possit: sicut ab *Iosepho* ad *Zerubabelom* di-
 uersos auos et proauos diuersorum nominum excusatione, vel nescio qui-
 bus legalibus matrimoniis excogitatis, euadunt. Praeterea parentes *Christi*
 Euangelistae minime retulere, qui cum ex sola matre carnem assumerit,
 cum parentibus *Iosephi* nil commercii habebat, ab ipsis non genitus.
 Quare frustra videntur nominari patris putatiui generationes ad eum haud
 pertinentes. Non ignoro quas solutiones commentatores satis ingeniose
 fuerunt meditati, ex quibus et magna earum diuersitate colligi, quod non
 solum in Prophetis, sed neque in nouo testamento *Christi* parentes fuerunt,
 ita designati, vt hominibus certe constaret, qui fuerint et quod ex femine
Dauidis fuisset oriundus. Quod plerimi *christiani* doctores fateantur, as-
 serentes quod cum *Iesu* cognatio fuisset omnibus satis nota, Euangelistae
 de illius declaratione non multum curarunt. Quod etiam plane concedit
Iohannes Caluinus, dicens: quod cum *Iosephus* et *Maria* in adeo abiecto sta-
 tu, paupertate et despectione essent, nihilo regii in ipsis apparente, scanda-
 lum in hac genealogia Euangelistae vitare conabantur. siquidem ex ipsa non
 liquido probari potest, ex *Dauid* originem habuisse *Mariam*. Et miror,
 quod quum fere cum omnibus fateatur *Caluinus*, quod *Christus* non pro-
 cedit naturaliter ex *Salomone*, quod paulo post dicat: quod si praescinda-
 mus *Salomonem* ex *Mariae* genealogia, *Christus* non erit amplius *Christus*.
 Et quid magis praescindere est, quam ex suo femine non esse progeni-
 tum? Huic obiectioni alibi respondet, quod quamuis naturaliter non ius-
 set ex *Salomone* natus, hoc non obstante per ordinem quandam legalem eius
 filius putatur, quia descendit ex regibus *Iudae*. Haec certe non intelli-
 go. Aliorum acrius et impudentius dicta legi possunt in *Nizzachon ve-*
teri, apud IO. CHRISTOPH. WAGENSELLIVM *telorum igneorum sata-*
nae, vol. II p. LXXXIII etc. et in *Chisjuk Emumah* part. II cap. I et LXXXV
 apud eundem p. CCCLXXXVIII et CCCCXXVII etc. atque in R. LYP-
 MANNI *NIZACHON* a THEODORICO HACKSPAN edito p. XII etc.
 vbi id vnum vehementissime vrgetur, *Mariae* profapiam ignorari neque
 ex *Iosephi* maioribus patere, huius vero generatione vel accuratissime
 cognita, nihil profici ad euincendam ex *Dauid* procreationem, legales
 vero procreationes perperam fingi.

giam MARIAE, LVCAE autem IOSEPHO attribuere (o): plurimis vero harum partium interpretibus contrarium flatuere, atque priorem prospiciam ad IOSEPHVM, posteriorem ad MARIAM referre visum est. Qui licet neque per omnia idem sentiant eademque via procedant (p), neque numero et multitudine superiores sint (q), rationibus tamen et argumentis nemini concedunt. Possunt illae ad quatuor capita commode reuocari.

Prin-

(o) Recentissime in hanc opinionem concessit scriptor libri, qui *Tubingae MDCCXXXI* prodit, *entdeckte Stärke der Grunders der offenbaren Weisheit etc.* pag. CLXI etc. Quae, si quid perspicimus, his rationibus nititur et vaticinia de SALOMONE eiusque posteris, qui indubie typi Christi fuerunt, maxin opere id velle, et proprium verborum a LVCA positorum significatum ordinemque sic rectissime conseruari. Falso autem haec flatu ea, quae supra (f et m) disputauimus, atque confestim proferemus, satis commonestrant.

(p) Tam in verbis LVCAE III com. XXIII explicandis, quibus nonnulli IOSEPHVM generum ELI improprie filium vocari existimant, quam in conferendis vtriusque scriptoris sacri tabulis, MATTHAEI in primis, cum veteris testamenti scriptoribus.

(q) Si scriptorum numerus in eatur, non interpretum, qui sine assensione data opera causam examinarunt. Quorum hic centum non agemus, illos tamen nominabimus, qui a veri certique cupidis, si prolixiores discussiones desiderant, prae reliquis conferri merentur. Pertinent eo praeter commentatores nostrates MART. CHEMNITIVM, ABRAH. CALOVIUM, CAR. HILD. DE CANSTEIN, IOH. REIN. RVSSIVM, IOACH. LANGIVM, PAVL. ANTONIVM, CHRISTOPH. STARKIVM et IO. ALB. BENIGLIUM, tam MICH. WALTHERI *harmonia biblica* p. DCCLVI--DCCLXXII, editionis MDCLXV, IO. MICH. LANGII *de genealogia Christi ex patribus secundum carnem dissertationes theologicae*, quae MDCCIII prodierunt, et IO. IAC. SCHMIDII *genealogiae biblicae* cap. II p. CCLV -- CCLXXIII libri, qui inscribitur *biblischer Historicus*; quam FRID. SPANHEMII *dubia euangelica* part. I dub. III -- XXVI p. XIII -- CCXV, MATTH. POLI *synopsis criticorum etc.* vol. III p. XVI -- XXVII editionis MDCCCLXXVIII, FRANC. GOMARI *examen controuersiarum de genealogia Christi*, quod MDCXXXI primum prodit, atque in ipsius operibus p. CCLXXXVIII -- CCCXII exlat, IAC. ALTINGII *Schiblo* lib. II cap. VI operum tom. V p. XXXVIII etc. IO. IAC. HOTTINGERI *de genealogia Iesu Christi dissertationes II*, quae in *thesauro nouo theol. philo.*

Princeps illarum proprietate verborum absoluitur, a qua in neutro scriptore sacro recedendum est. Vtraque igitur voce, et generationis commemoratione et filii denominatione, naturalis et propria significabitur procreatio, non impropria et legalis, mediata tamen et remotior non minus quam immediata et proxima, ut seri nepotes ab auis, proavis, abavis, atavis aeque generati et procreati dicantur eorumque filii vocentur quam patrum. Quam ob rem LVCAS pariter ac MATTHAEVS maiores naturales, ille MARIAE, hic IOSEPHI enarrat, sed ordine inuerso diuersoque initio: ut MATTHAEVS ab ABRAHAMO ad IOSEPHVM descendat, LVCAS a MARIAE patre, CHRISTI auo, ad ADAMVM ascendant, si, quod vis vocum et res ipsa postulat, cum haec verba, *ὡς ἐνοπιζέτο υἱὸς Ἰωσήφ*, in parenthesi collocentur, atque sermonis consecutio cap. III com. XXIII etc. sic transferatur, *qui erat, quum haberetur filius Iosephi, Eli filius, Matthai filius, Leui filius etc. (r)*, tum

B 3

philologico vol. II p. LXXXIII -- LXXXXVI deprehenduntur; IO. LIGHTFOOTI *harmonia euangelistarum* operum tom. I p. CCCL etc. et *hor. hebraic. in Lucam* oper. tom. II p. DIII etc. WILL. WHISTONI *short view of the chronologie of the old test. and of the harmony of the four evangelists* p. CLXVIII -- CLXXXIII, et RICH. KIDDERI *demonstration of the Messias* part. II chap. VI -- XV p. CCCXVI -- CCCCLV editionis MDC-LXXXVIII; neque minus IO. HARDVINI *chronologia vet. test.*, operum selectorum p. DCXVIII -- DCXXIII, AVGVSTINI CALMETI *diff. de conciliatione genealogiarum Iesu Christi apud S. Matthaeum et S. Lucam*, versionis *mansanae* tom. II p. CXI -- CXVIII et SERRI (d) *exerc. XXXIII* p. CCLXXXVIII -- CCLXXXIII. Plures exhibent IO. CHRISTOPH. WOLFFIUS *curar. philol. et crit.* vol. I. p. VI -- VIII et DCIII etc. et MICH. LILIENTHAL *Archiuarii biblici nou. test.* p. XV etc. et CLXXXII.

(r) Ne temere et sine ratione parenthesin hanc requirere, aut his eandem limitibus circumscribere videamur, argumentis rem conficiamus. Participium *ὡς*, quo scriptor propositionem exorditur, et quod his verbis *ὡς ἐνοπιζέτο* etc. proxime excipitur, sensu penitus desitueretur atque non otiose tantum, sed ad turbandum etiam ordinem impediendamque sermonis intelligentiam positum videretur, nisi post interruptum sermonem ad ea referretur, quae consequuntur, et cum illis copularetur ad plenam enuntiationem con-

tum postremae voces commatis XXXVIII, neque ac praegressarum locutionum sensus, ad IESVM referantur, non ad ADAMVM, qui IESVS erat Dei filius (5).

Alteram rationem suppeditat finis tam utriusque scriptoris sacri, quam LVCAE imprimis, cum in tradenda alia genealogia, quam quae auctore MATTHAEO iam innotuerat, tum in eadem illi parti narrationis suae inferenda, in qua comparet; qui certe constare nequit, nisi existimemus, eo consilio LVCAM accessisse ad praesentiam IESV enarrandam, non ut MATTHAEI narrationem sollicitaret et in falsi suspicionem adduceret, sed ut postquam ille in libro IVDÆIS proxime destinato eam progenicem exhibuerat, qua

constituendam. Praeterea esse et reputari seu *haberi*, *esse* et *reputari*, diserte hic sibi inuicem opponuntur atque adeo inter se pugnant, ut necessario providendum sit, ne utrumque verbum ad eandem rem referatur, quod sine aperta contradictione fieri non potest: factum tamen est ab illis, qui parenthesin vel excludunt vel solis vocibus *is* *hominis* terminant; ex quorum opinione IESVS maiorum hic recensitorum soboles filiusque vere esse, simulque reputari haberique duntaxat dicitur. Longe denique periculosius erraretur, si quis ad erigendam hanc contradictionem negaret oppositionem verborum *esse* et *haberi*, statueretque, non semper neque hoc in loco ea inter se pugnare, sed significatum prioris verbi posterioris accessione explicari et restringi, indicarique omnino hanc maiorum seriem non aliter ad IESVM referri potuisse, quam prout IOSEPHI filius habitus et reputatus est. Quo ipso affirmaretur, IESVM haberi reputarique tantum semen DAVIDIS Deique ipsiusmet filium. Particulam vero *is* non comparationi tantum inseruire, verum etiam indicationi temporis et conditionis, atque adeo non semper reddi posse *sicuti*, *prout*, sed *quum* etiam indubiiis exemplis euincitur, Luc. I com. XXIII. XXXIII, cap. II com. XV et XXXVIII. Atque ne omnino quidquam sine teste perhibeamus, de nepotum comprehensione sub filiorum denominatione excitamus II Sam. XVIII com. XXIII et Gen. XXVIII com. V; de iterata vero repetitione vocis *filius* subintellectae Gen. XXXVI com. II.

(r) Eminentiore longe ratione, quam qua ADAMVS cum posteris sic insigniri potuit, et quae ultra miraculosam ex MARIA procreationem ad ipsam diuinitatem aeternamque generationem spectat, qua IESVS MARIAE filius ob vnionem personalem diuinam cum humana ipsius natura non adoptiuus, sed naturalis Dei filius rectissime dicitur.

qua efficeretur IESVM, etiamsi ex opinione sui temporis et loci a maiore populi parte IOSEPHI filius haberetur, filium DAVIDIS esse et semen benedictionis patriarchis promissum, ipse nunc verior rem illius prosapiam non ad opinionem hominum accommodatam (t), sed ex MARIAE maioribus deductam posteritati transmittet, atque lectores de vera conditione illius commonesciet, ipsamque DEI testificationem solemnem explicaret et illustraret com. XXII enarratam, qua ad legationem publice obeundam diuinitus initiatus fuerat. Incommodo sane loco planeque inepto hic occurreret genealogia CHRISTI, nisi ad illam testificationem DEI respiceret, eiusque cum rationem redderet tum fidem faceret, atque demonstraret, recte vaticiniis fideique DEI ab hominum memoria datae conuenienter summoque iure humano aeque ac diuino IESVM, MARIAE filium, DEI voce declaratum fuisse filium legatumque DEI omni veneratione et obsequio prosequendum.

Tertia accedit ratio, quae exinde desumitur, quod alia interpretatione nulla scriptorum sacrorum contradictio euitari, aut illius accusatio conuelli euertique potest, si ab hac sententia discesserimus. Quod neque partium studio, neque ut causae conclamatae opitemur, fieri debere requirimus, sed ex legibus interpretandi summo iure ab interprete exigimus, ut illum sensum sermonis explicandi, qui a contradictione immunis est, aliis interpretationibus praeferat, quibus scriptorum loca diuersa inter se committuntur, vel aduersa et secum pugnantia efficiuntur.

Quartam denique *Iudaeorum* testimonio debemus illustrare et magni momenti. Quum enim in *Talmude hierosolymitano* (u) diserte commemoretur MIRIAM filia ELI, quae per visionem

(t) Si rationes ita subducuntur, apprime conueniunt illa verba LVCAE *de dyonisi-
suo vno Iosif*, quae haud obscure ad alteram CHRISTI genealogiam a
MATTHAEO traditam lectores remittunt, ad omnem contradictionis vel
seuissimam suspensionem euitandam.

(u) Luculentum hunc locum excitauit clariss. CHRIST. SCHOETTGE-
NIVS

nem ibi in inferno exquisitis cruciatibus affici dicitur; in *babylonico* (x) vero IESVM perhibeant regiae cognitionis fuisse: indubium est, siue MARIAE patrem aliunde quam ex LVCA comperit habuerint, siue *Christianorum* sermonibus cognouerint, profapiam

NIVS horarum hebraicarum et talmudicarum de Messia lib. VIII c. II §. XIII p. DCCII etc. recitatisque verbis, quae in *talmudis hierosolymitano* tractatu *Sanhedrin* fol. XXXIII col. III et in glossa RASCHII ad tractatum *Sanhedrin* fol. XXXXIII col. II *talmudis babylonici*, fide LIGHTFOOTI in *centuria chorographica Matthaeo praemis*a cap. XIII deprehendi existimauerat, ita concludit, IOSEPHVS filius fuit Eli Luc. XIII com. XXIII: igitur notitiam aliquam confusam hic deprehendimus. Glossa Raschii inexpurgata narrationem hanc equidem profert, sed de Maria nihil habet. Paulo distinctior euadit haec notitia antiquiorum Iudaeorum de MARIA, si LVCAS non patrem IOSEPHI, qui IACOBVS fuit, MATTHAEO teste, sed ipsius MARIAE ELI vocauit, quod aliunde satis commonstrasse nobis videmur. Praeterea in ipsis a LIGHTFOOTO allegatis locis transferendis aliquantum errauit scriptor alias accuratissimus, quae tamen hallucinatio ipsa confusione in excitato LIGHTFOOTI loco obuia facile excusabitur. Is enim post recitata quaedam RASCHII verba, per saltum, lectore non commonefacto, ad recitanda verba *Talmudis* delabitur ex *Sanhedrin* defuncta, quem cum RASCHIO communiter allegauerat, quod vtriusque narratio rei *Ascalone* gestae, a *Simeone ben Schetach* enarratur. Noluit igitur LIGHTFOOTVS RASCHIVM testem producere mentionis de MARIA factae, sed poenae a *Simeone* dandae. Bis vero exstat haec mentio MARIAE in *talmude hierosolymitano*: praeter breuiorem locum iam commemoratum longior deprehenditur in tractatu *Chagiga* fol. LXXVII com. III וְחַמְּתָה לְמַרְיָם בְּרַתְּ עֲלֵי בְּצַלְמֵי, et quae sequuntur. Respici autem his verbis ad MARIAM IESV matrem, non solum ex ipsa narratione verisimile est, verum etiam ex illis locis *talmudis babylonici* confirmatur vbi eadem, quam סְטָדָה *Stada*, vel, vt a nonnullis Iudaeis legitur, *Sattada* vocari solet, *Miriam* seu *Maria* appellatur, licet perperam *Magdala* seu *Megadela* cognominetur, quod ex *Sanhedrin* fol. LXVII col. I et *Chagiga* fol. III col. II satis apparet. Neque obstat temporum ratio, quam obicere solent Iudaei, quorum recte computandorum admodum incurii fuerunt *gemarae* fideles.

(x) *Maschtae Sanhedrin* fol. XXXXIII col. I haec leguntur, אֵלָא שְׂאֵנֵי יֵשׁוּ, אֵלָא לְמַלְכוּתְּהוּיָא, quae de fauore et gratia apud regem intelligi neuitquam possunt, quorsum a Iudaeis trahuntur, si hoc argumento premuntur.

sapientiam CHRISTI a LVCA consignatam eo tempore non ad IOSEPHVM sed MARIAM relatam fuisse, quiddid et *Christiani veteres* deinde statuerint, et *Iudaeorum* alii de STADA IESV matre effinxerint.

Eneasi iam primam partem stadii, quod decurrendum nobis designauimus, alteram ingredimur vindicatorum has tabulas genealogicas ipsamque IESV prosapiam ex illis efficiendam ab infestis oppugnationibus, quibus a maledicis conuicatoribus sollicitatur et laceffitur (y). Partiemur has vindicias in tres classes pro diuersitate scriptorum impugnatorum, vt primum difficultatibus satisfiat, quae contra MATTHAEI genealogiam vrgentur, deinde ea discutiamus, quae in LVCA offensionem fuerunt, et illis tandem insultibus obuiam eamus, quibus ambo communiter petuntur.

Impetus, quibus MATTHAEVS patuit, huc fere recidunt, aperte illum dissidere a scriptoribus veteris testamenti, tam duplici omissione desultoria et trium maiorum *Vsae* et decessoris parentisque *Iechoniae*; quam falsa et erronea designatione patris *Zorobabelis*, quem non *Sealthielem* sed *Phadaiam* fuisse ex *1 Chron. III* com. XVII-- XVIII appareat, perperamque inserta mentione fratrum *Iechoniae* contra fidem historiae diuinitus in litteras relatarum: neque excusari posse hanc discordiam distributione tessaradecadum, et sine ratione suo arbitrato facta et nihilo secius ne obseruata quidem exacte: atque operosa denique recensione maiorum non

(y) Proderit haec discussio simul ad ipsam intelligentiam scriptorum factorum rectiorem plenioremque efficiendam, atque ad scrupulos illos eximendos, qui vel optimo cuique iniiciuntur animumque veri certissimi ad eiusmodi disquisitionem necessariis destituitur. In consultandis autem his aduersariis cum *Iudaeis* potissimum congregiendum esse putauimus, quod recentiorum irrisorum petulantia et effrenata libido vim illorum nonnullam aequauit, qui in facerrimo hoc bello doctrinae CHRISTI inferendo antiquitus pro aris et focus pugnarunt, et quorum armis non solum praefici diuinitatum cultores vsi sunt in hac decertatione, vt ex CELSO apud ORIGENEM, PORPHYRIO apud EVSEBIUM et IULIANO apud EYRIANUM patet, verum etiam recentiores irreligiosi gladiatores se armare solent.

non IESU aut MARIÆ, sed IOSEPHI, vel sibi non constare et hunc illius patrem perhibere vel sine suo excidere, nihilque omnino conferre ad perspiciendam illius progeniem veram et certam (z).

Singula dilucemus breuiter Exprobationi prætermiffionum generatim et vniuerſe opponimus genealogiam posterorum *Aronis* ad *Seraiam* vsque *Eſr.* VII com. I--V et *1 Chron.* VII vel VI com. III--XIII exhibitam, cuius apud priorem scriptorem duplo plures desiderantur generationes a posteriori commemoratae, quam MATTHÆVS præteriit. Vt igitur duo exempla eiusdem profapiae vera ambo esse, neque vere discordia dici possunt, neutrum certe falsi et erroris argui, etiamsi numerus maiorum vnus alterius prolixioris et plenioris numero superetur: insigniter sane præuaricantur, qui *ESRAM* errasse lectoresque sefellisse vehementer negant, quod summo iure faciunt, MATTHÆVM vero vel erroris vel falsi fraudisque reum agunt, quod sine impudentissima calumnia fieri nequit.

Sed vt propius et sigillatim vtrique insimulationi respondeamus, neque hic ad computum tesseradecadum prouocemus, quem deinde tuebimur, MATTHÆVM prætereundi filium, nepotem et pronepotem *Torani*, *Ahasiam*, *Ioasum* et *Amaziam* grauem et fonticam causam habuisse arbitramur, si a vituperatoribus discefferis, cuius facile approbandam. Duxerat nimirum *Ioaramus Athaliam*, *Achabi* et *Iesabelis*, scelestissimorum parentum, filiam, *Ethbaalis Sidonii* neptem, cuius consiliis ad caedem sex fratrum et publicum fectarum diuinitatum cultum, innumeraque flagitia atrocissima abreptus, grauissimam DEI indignationem meruerat, ipsique tam internecone filiorum vnico superflite natumini-
mo *Ahasia*, quam exquisitis cruciatibus exitialis morbi integrum biennium poenas dederat, atque effecerat, vt non solum solemnium
ciuum

(z) Triplicem hanc accusationem R. *ITZCHAK* exhibet libri *Chiffuk emunab* part. II cap. I p. CCCLXXXX edit. *wagenſtellanae*: postremam viruleantius vrgit *Nizzachon vetus* p. CLXXXVI etc. et p. LXXXVIII etc.

et contra fidem vetustissimorum codicum, versionum et scriptorum inserta esse videantur, quod ipsa mentio fratrum *Iechoniae* factis prodit, qui *Ioiakimo* dandi fuissent, si nomen ipsius hic compareret. Factum igitur fatemur, sed culpam et errorem negamus. Noluit omnino *Mattbaeus* ex sobole proxima *Iosiae* numero'sa alium quam *Iechoniam* nepotem nominare, licet pater illius *Ioiakim*, aequae ac duo patrum *Ioachas*, quem ex *Ier.* XXII com. XI postremum illorum, qui *I Chron.* III com. XV commemorantur, huc *Sallum* fuisse perspectum habemus, et *Zedekias* regno praefuerint, qui communi fratrum nomine hic comprehenduntur; cuius usus latissime patet, ut iterati quantumque repetiti iudicii diuini in *Iosiae* tres filios et nepotem memoriam communem renouaret, quorum pertinaci crimine et flagitio tandem effectum est, ut DEVS huic familiae lueulento vaticinio *Ier.* XXII com. XXIII--XXX regnum abrogaret, omnemque spem regnandi in perpetuum adimeret (b).

Reliqua duo loca, quae MATTHAEO obiciuntur ut pugnantia cum aliis scriptoribus sacris, breuius defendi possunt. *Zerubabelem*

(b) Perperam igitur a nonnullis existimatur, a IOSEPHO nutritio patre et vitrico IESU ius haereditarium regni *israelitici* ad hunc priuignum suum transisse, quo dudum exciderant posterii *Salomonis*, falsa veritate et fide DEI, *Messiam* *Dauidi* ex posteris suis regnumque huius seminis sui aeternum polliciti. Longius progreditur WILL. READING in eximio cetera libro, quem inscripsit, *the history of our Lord and Saviour Jesus Christ*, cuius tertia editio an. MDCCXXVI prodit, ubi part. I cap. III p. XXXV arbitratur ex indubia doctrina, IESUM fuisse legitimum regem *Iudaeorum* inuisitum argumentum desumi posse contra illos, qui IOSEPHO alios filios vel ex MARIA vel ex alia coniuge praegressa tribuant, quod regni haereditas tunc ad illos potius quam ad IESUM pertinere debisset: quae tamen opinio praeter alia nunquam efficienda supponit vel *Iosephum* ex numerosa stirpe *Iechoniae*, quae *I Chron.* III com. XVII--XXIII enarratur, solum fuisse superstitem, vel adoptionem apud *Iudaeos* locum habuisse in ericiscendis familiis adeundisque haereditatibus contra legum diuinarum dispositionem. Idem statuere videtur reuer. BENGELIUS, qui *gromonis* p. X sic pronuntiat: *Iesum pro Iosephi etiam primogenito haberi oportuit: quare fratres Iesu suere consobrini non conpruigni.*

babem MATTHAEI eundem fuisse, qui I Chron. III com XVIII memoratur Phadaiae filius, non solum eodem iure negamus, quo aduersarii affirmant, verum etiam alio argumento comprobamus. I Chron. III com. XVIII et XX numerosa proles Zerubabelis enarratur septem filiorum et vnus filiae, in quibus Abiud non comparet, quem genuit teste MATTHAEO cap. I com. XIII, et qui in excitato illo catalogo omitti non potuisset, quod posteritate non caruit (c). Alius igitur fuit Abiudis pater a Phadaiae filio, Seal-

C 3

- (c) Duplicant et mirifice adaugent difficultatem, qui Phadaiam a Matthaeo praeteritum fuisse existimant, vt Zerubabem Sealchielis nepotem, Iechoniae pronepotem, efficiant, quod multis interpretibus placuit licet Phadaia I Chron. III com. XVIII XVIII diserte Sealchielis frater Iechoniae filius vocetur. Longe tamen tolerabilior est illa opinio sententia MATTHAEI HILLERI, quam differentiationis de gemina versione vocum, quae extabant in crucis dominicae elogio cap. III p. CCCLXI - - CCCLXIII syntagmatum hermeneuticorum protulit, reuer. BENGELIUS vero gnomonis p. VIII etc. et XIII vltierus profecutus est; Abiudem MATTHAEI eundem esse cum Hodata seu Hodaiabu I Chron III com. XXIII commemorato, decimo a Zerubabem. Quo immani saltu adeo sibi placuit, vt serio opinetur, MATTHAEVM cogitanter et prudenter integram tesseraedecadem praeteruisse, quae his no- nem posteris Zerubabelis, eiusdem patre Phadaia, tribus posteris Ioram, et patre Iechoniae conficiatur, neque mysterio id carere ad tres temporum periodos constituendas, quas ex arbitrio deinde computat. Dabimus ipsius verba: „Omnino XIII generationes inter Ioram et Abiud praetermittit Matthaeus: concinneque ab Abraham ad Christum tesseraedecades, tribus pro numero periodorum expressis, quatuor tamen innuit. Tali pacto Matthaeus ab Abraham ad natiuitatem Christi habet implicite generationes „LV. Valde et dolenter vereimur, ne ficta hac concinnitate fides scriptoris sacri in discrimen conficiatur, nulla distinctione sensus impliciti et expressi auertendum. Non ferenda esset opinatio, etiamsi liber chronicorum disertam Abiudis mentionem faceret, ob indubiam plurium hominum communitatem eiusdem nominis: quae inexcusabilis plane videbitur cuius sollicitate secum reputanti, et quot fideculis opus sit ad Abiudem in Hodaiam transformandum, et quantopere periclitetur diuina fides libri chronicorum, si statatur, quo vnico argumento improbabilis sententiae subueniunt coniectores, nullam aliam in excitato libro genealogiam longius produci quam Messiae, quam sine reuelatione diuinitus facta scriptor chronicorum certo ignorasset, quae tamen reuelatio non solum falsa fuisset, vt euentus comprobauit,

thielis filius, illiusque patruelis: duorum enim fratrum filios cognomines fuisse, atque communiter gessisse nomen *Zerubabelis* a loco procreationis, quod alii etiam *Sealthielis* filio ex stirpe *Nathanis* inditum fuerat, ut supra indicauimus, nihil difficultatis habet. Fratrum vero *Iechoniae* mentio nemini negotium facesset, qui ea perpendet, quae supra disputauimus (d), et simul considerabit silentio tantum scriptorum vetustiorum niti hanc obiectio- nem, quod cum negatione perperam confunditur, neque valere potest ad illos confutandos, qui negare vellent pertinaciter, *Iechoniam* caruisse fratribus; licet hoc effugio prorsus non indigeamus.

Alterum criminationis caput, quod caullatorie obiectant aduersarii, omnium iniquissime a *Iudaeis* vrgetur, quorum celeberrimi scriptores *talmudici* acque ac interpretes vetustissimi numerorum mysteriis et allusionibus adeo delectantur, ut illis data vel captata opportunitate quauis aucupandis, exputandis et ostentandis inhiare, nihilque minus quam exactum illorum computum requirere aut affectare videantur (e). Culpa certe vacaret, si

MAT-

probaui, verum etiam aliis vaticiniis postea allegandis repugnasset, quibus haud obscure *Nathanis* familia procreando Messiae designata fuerat. Dari potuit haec longior profapiae continuatio tam venerationi stirpi regiae debita, quam fidei vaticinio *Ieremiae* c. XXII faciendae, ut appareret, non defecisse prolem *Iechoniae*, neque principatum populique magistratum haereditario iure ad aliam familiam peruenisse, sed Dei iussu.

(d) Inprimis si cogitauerit alia loca, in quibus *Zedekias* vel frater *Iechoniae* dicitur II *Chron.* XXXVI com. X, vel filius I *Chron.* III com. XVI, licet indubie patruus fuerit.

(e) Assatum exemplorum congesserunt IO. LIGHTFOOT in *horis hebr. in euang. Matth.* operum vol. II p. CCL et IAC. RHENERD in *observationibus selectis ad loca hebraea cum noui test. obs.* I. p. MXXXVIII -- MXXXVIII *noui testam. ex talmude et ant. hebr. illustrati*, quod IO. GERH. MEVSCHEN edidit: quibuscum WIL. SVRESHVSII *βιβλος παραδόξων* conferri meretur p. CXXX -- CXXXVIII, cuius integer liber quartus de modis explicandi *genealogias secundum veterum hebraeorum hypoteses* p. LXXXVIII -- CXII, nec non libri V p. CXIII -- CXXXVII et p. CCCXX -- CCCXXXVIII. vniuersam hanc disquisitionem apprimè illustrant et

MATTHAEVUS narrationem vel soli gentis suae consuetudini obsecraturus, atque ad genium et opiniones lectorum, quibus illam proxime destinaverat, accommodaturus, prosapiam in tres ordines redegit, singulorumque numerum, ad quatuordecim reuocasset, quod nomen לד litteris ad valorem numerorum aestimatis, hanc summam efficit, ipsum vero tribus litteris constat (*f*); neque de calculis ponendis anxie laborasset ad aequationem harum tesseradecadum sufficere ratus, ut duae priores, adeoque maior et potior illorum pars, hunc numerum exacte complerent, etiamsi tertia vno alteroue destitueretur (*g*). Verum ipsa formula, qua scriptor

et confirmant. Ea saltem, quae RHENFERDVS ex R. *Bechai* in *Rabbot* excitat de *Dauid*, ex numerorum nominis sui valore decimo quarto ab *Abrahamo*, et allusione numeri maiorum ac posteriorum ipsius ad lunae seu mensis triginta dies, cuius lux ab *Abrahamo* ad *Salomonem* decimum quintum aucta *Rehoboamo* ad *Zedekiam* per quindecim aequae generationes imminuebatur, ita comparata sunt, ut obsecundando scriptori nostro destinata esse videantur.

(*f*) Ut littera seruilis in לד calculum non ingrediatur, quem litterae radicis duntaxat efficiunt. Quod sapientiam *iudaicam* adeo sapit et redolet; ut *Iudaicis* displicere aut fastidiose ab illis contemni et reiici nequeat; ex quorum sententia hae numerorum rationes et aequationes non memoriae tantum inferuunt ad recordationem iugandam, sed reconditas doctrinas significantius, quam verbis fieri posset, innuunt atque foecundum sensum fundunt. Alios vero non offendet haec accommodatio, qui bina priora capita MATTHAEI follicite interpretati, scriptorisque rationem excitandi vaticinia, comprobantique ex illis a se dicta meditati compertum et exploratum habebunt, difficulter perspici et longe difficiliter defendi posse argumenta, quibus utitur, sine hoc adminiculo interpretationum suo tempore communiter receptorum et ex legibus interpretandi ciuium suorum vsu confirmatis efficiendarum.

(*g*) Quibus haec minus satisfaciunt, sed fides scriptoris periclitari videtur, nisi egregium et anxium calculatorem egerit, non vnam viam supputandi ingressi sunt. Nonnulli *Dauidem* bis numerant; qua tamen ratione *Iechonias* aequae ad binas tesseradecades pertineret, quod secundam vno maiorem reliquis efficeret. Alii *Dauidem* soli primae relinquunt, *Iechoniam* vero ita duplicant, ut existant, *Matth. I* com. XI *Ioiakimum* intelligi, cuius duo fratres diserte commemorati regnarunt, com. XII vero *Iechoniam*; quod nominum diuersitas non admittit, ipsumque enarrationis ordinem

scriptor non solum in significanda hac distributione com. XVII, sed in ipsa media enarratione com. XI et XII quartum repetita mentione captiuitatis *babylonicae*, quum breuius et concinnius dici potuisset a *Dauide* ad *Iechoniam* et a *Iechonia* ad *Christum* generationes aequare generationes ab *Abrahamo* ad *Dauidem*, grauiorem praestantiorumque partitionis rationem satis prodere videtur. Duplici, si quid perspicimus, consilio et sine MATTHAEVS hanc distributionis numerice rationem inuit. Voluit nimirum lectoribus vaticinia de *Messia* eorumque catenam et progressionem in memoriam reuocare, quibus DEI fides de *Messia Israelitis* maxime data, solemniter confirmata ipsaque promissio gradatim euidentior facta est, distincta et luculenta designatione familiae, ex qua sperandus praestolandusque erat. Qua promissionis diuinae gradatione integrum tempus, quod a foedere DEI cum ABRAHAMO inito effluerat, in tres periodos dirimebatur ipsa longitudine ad hominum aetates computata propemodum aequales. Vt igitur lectores suos tam diserta enumeratione et maiorum DAVIDIS ad ABRAHAMO, et posterorum ad IECHONIAM vsque, licet vtrosque ex scriptoribus veteris testamenti aequae ac ABRAHAMI maiores cognoscere potuissent, si de continuatione profetiae huius perhibenda tantum instruendi fuissent, quam memorabili compellatione IESU CHRISTI, qua narrationem exorditur, denominationibus filii DAVIDIS filiique ABRAHAMI, indubie ad recordationem

nem et nexum perpetuum turbat. Verisimilius igitur fratres *Iechoniae* seu tres *Iosiac* filii mediam tesseradecadem claudunt, quorum vnus *Iechoniae* pater ad profetiam efficiendam pertinet, vt reliquorum patruorum vnus patri *Iechoniae* in regno decessit, alter ipsi *Iechoniae* successit, et quorum mentio ad captiuitatem plenius repraesentandam requirebatur, commemorato tamen vna ipso *Iechonia*, a quo initium captiuitatis duci solebat, et qui in hoc computo tertiam tesseradecadem orditur; vt *Iosephus* calculis exacte subductis decimus tertius euadat, qua ratione a captiuitate *babylonica* non ad *Iosephum*, sed ad *Christum* quatuordecim generationes complentur. Qui *Marian* hic inserunt ad suppleendam postremam tesseradecadem, nullam ne probabilitatis quidem rationem habuisse videntur.

quod sine piaculo dici nequit, vel ad aliam imperii indolem spirituales et caelestem spectare, postquam proles regia DAVIDIS numero generationum posteris illius ad regni fastigium euectos fere aequauerat, qui numerum maiorum eiusdem ab ABRAHAMO parum excefferant, cuius semine tamen gentes vniuersi terrarum orbis fortunari debuerant (f).

In conuellenda tertia vituperatione illorum improbamus sententiam, qui *Iosephi* maiores a MATTHAEO exhiberi autumant, quod iidem *Mariae* ex linea materna fuerint per *Annam* matrem, *Iosephi* sororem, *Iacobi* filiam (k), atque rectius consilium scriptoris sacri tuemur indubia necessitate attemperandi se publice receptis opinionibus aequae ac moribus temporis populique sui, quoad per finem propositum et veri rectique rationes licuit. Cognitum et compertum habebat, IESVM non solum vocatum fuisse a ciuibus suis filium *Iosephi*, *Matth.* XIII com. LV, *Luc.* III com. XXII, *Ioan.* I com. XXXXVI et cap. VI com. XXXXII, coll. *Luc.* II com. XXXXVIII, verum etiam recte et sine errore (l) id fieri posse, immo

(f) Qui aliam hie temporum seu durationis larum periodorum aequationem et comparationem moliantur, bonae causae male consulant, quae *crude* et *acerbis* opinionibus non iuuatur: qualem cuius primo visum iri ipsemet fatetur rev. BENIGELIVS suam de chronologia sententiam, quam in hac genealogia latere atque ad interpretationem pertinere existimat *quomodo* p. XV etc. Nobis certe non accidit, quod fore putauit, vt *sacrus* *perpensa* *mitescat*, quibus vel decies relecta multumque perpensa repugnantior euasit, plane conuictis, quidquid operationibus arithmeticis ex numeris in historia sacra obtulis efficitur scriptoribus sacris tribui aut ad sensum illorum referri non posse, nisi ingenium *inducum* cabalistica sagacitate superare velimus.

(k) Effluxit multumque exornauit hanc opinionem CORNEL. a LAPIDE *comment. in III Euang.* tom. II p. LXXVIII - LXXXIII, historiamque *fabulofam* de *Ioachim* et *Anna*, parentibus *Mariae* commentitiis, ipsa alteratione, quam tentauit, improbabilior effecit.

(l) Si ciuilis et legitimus pater a naturali distinguitur: quo constituto discrimine indubio verus pater in societate ciuili habetur, qui filium a legitima coniuge natum agnouit, susceptumque educauit. Iura enim et officia in hominum societate ita cohaerent sibi que respondent, vt *Iosepho* obligato ad

immo vero per consuetudinem et ius civile aliter illum vocari, vel alia denominatione in tabulas familiarum referri non potuisse; neque ignorabat, matrum nullam rationem haberi in maiorum censu agendo efficiendaque stirpe, atque matris familiam nihili prorsus fieri (m), intelligebat praeterea enarratam Iosephi procreationem ex DAVIDE sufficere, ad demonstrandum populo suo IESVM Davidis filium (n), praeparandosque lectores ad vaticiniorum de hoc Davidis, filio meditationem, ipsamque originis ipsius distinctionem

D 2 in-

IESVM educandam ipsa divina coniunctione de fide coniugis non violata, idem pleno iure humano pater illius habeatur. Cautè tamen et circumspicente MATTHAEVS ab illa locutione abstinit, atque cap. I com. XV non solum genealogiam in Iosepho finiit, verum etiam diserte adiecit, τὸν ἀσθενῆ Μαριάμ, ἢ ἡσ ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ne, si scripserit Ἰωσήφ διδύμωνος Ἰησοῦν vel τὸν πατέρα Ἰησοῦ, erroneam opinionem de Iosepho patre naturali confirmare videretur.

(m) Ex decantata Iudaeorum sententia, quae Iuchasin fol. LV col. II legitur משפחת אה אבן קרויה משפחה, familia matris non vocanda est familia. Quod apud ipsum LVCAM tantum valet, ut Mariae nomen genealogiae diserte non inferuerit: criminatorie igitur vituperatur in Chisfuk Etmnah part II cap. I p. CCCLXXXII כהן מרים ישרו לו לכתוב ישו בן מרת וכו בני עלי בן מרת וכו. scribendum ipsi fuisse Iesus filius Mariae, filius Eli, filius Marat, quod certe vehementius impugnatum fuisse ab obreclatore, si ita legeretur. Ipsum tamen vituperium in rem nostram cedit: quod aduersarius agnoscat non scribendum fuisse בן עלי, atque adeo singula nomina huius tabulae cohaerere cum verbis Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Μαριάμ.

(n) Plura iuris iudaici loca excitat Lightfoot oper. tom. II p. DIII, quibus id euincitur. Neque parum haec confirmantur, tam numerosa secta Iudaeorum, qui licet IESVM naturalem Iosephi filium haberent grauitèrque in eo peccarent, nihilo tamen fecius Messiam diuinitus promissum legatumque agnouerunt, factaque secessione ab hostium conitratione sacra pecularia habuerunt, nominibus nazarenorum, cbionitarum et his similibus insigniti: quam aucta in Iudaeis aduersae partis calumniandi atrocitas, qui calculum de naturali IESV procreatione a Iosepho ad auertendos retrahendosque homines ab eius agnitione haud sufficere rati, ipsaque experientia edocti, aliam turpiorem de impura ex adulterio procreatione mendacissime finxerunt, quam sequaces voracissima fabularum auaritate abliguerunt.

intelligentiam: maluit igitur subductis his rationibus omnibus *Iosephi* genealogiam scribere, quam *Mariae Iudaeis* offensionis futuram; quod sine confirmatione erroris de *Iosepho*, naturali *Iesu* patre, fieri potuit, et cum diserta eiusdem confutatione factum est, quae hanc maiorum tabulam proxime excipit; satiusque duxit et conuenientius pro sapiam matris eo tempore non obscuram aliis scribendam relinquere, quam lectores obruere et violatione consuetudinis ciuilibus offendere, atque adeo fini suo officere. Quod nulla rationis specie culpari poterit, nisi statuere velimus, debuisse scriptorem sacrum, nihil eorum quae cognita habuit praetermittere, ipsique DEO curandum fuisse, vt quae a genere humano cognosci voluit simul vno tempore et loco ab eodem scriptore litteris consignentur, sine dispensatione incrementorum gradatim sufficientiorum.

LVCAE vituperatoribus et *Cainanis* mentio cap. III com. XXXVI, et longa maiorum *Abrahami* ad *Adamum* enarratio com. XXXIII—XXXVIII, ipsis superuacanea visa, offensionis fuit. Cui exprobrationi duplici vt ad finem properaturi breuissime satisfaciamus, neque *Cainanem* defendimus, neque a LVCAE commemoratum fuisse negamus, quod a nonnullis factum est, culpam vel errorem in librariorum amolituris non sine aucto discrimine (o), cui occurrere voluerunt: intrusum vero ab ip'o aut excogitatum esse fortiter negamus, quem ex *graeca* versione, LXX interpretum dicta, desumpsit, in qua indubie ante LVCAE tempora deprehendebatur; quod illius praetermissionem longe maiori parti lectorum, sola hac versione vsorum, narrationem dubiam et suspectam reddidit esse, commemorationem vero sine approbatione et defensione subdititii nominis, aut impugnatione codicis *hebraei* locum habet.

(o) Neque felicitus, sed longe periculosus causae, quam agunt, prospiciunt, qui *Cainanem* hunc defensum inerunt ex distinctione, quam supra impugnauimus, generationis legalis et naturalis: de quo legi poterit *historiae orbis vniuersae* tom. VIII §. CXXI, et tom. I §. CCLXIII et CCLXXXVI, vbi plures de vniuersa hac disputatione scriptores excitantur.

habere, probe perspexit (p). Maiorum *Abrahami* enumeratio multo minus *LVCAS* vitio verti potest, quam scriptori *Chronico-*rum: quum ex ipsa comparatione *MATTHAEI* evidens illius ratio appareat cuius facile approbanda. Vt *MATTHAEVS* *Iudaeorum* causa *IESVM* ex *Abrahamo* et *Dauid*e deduxerat, cuius illi esse filium *Abrahami* et *Dauidis*, liberaturum fidem *DEI* utrique datam: ita *LVCAS* gentium reliquorum gratia effecturus, *IESVM* non solum *Dauidis* et *Abrahami* filium esse, sed semen mulieris *Adamo* promissum, ipsaque cognatione ad generis humani vniuersitatem pertinere, cuius nulla gens aut natio cogitari potest, quae non ex vno alteroue horum maiorum *Abrahami*, *Noacho* saltem, aut si mauis *Adamo*, ortum trahat, prolapiam ad communem hominum omnium parentem continuat et prosequitur, vaticiniorum de *Messia Abrahamum* praegressorum ratione simul habita.

Quae utrique scriptori praeter haec communiter obiiciuntur, haec fere sunt: ignorari, saltem non produci posse fontes, vnde notitiam eorum hauierint, quae ex vet. testamento non habuerunt *MATTHAEVS* a *Zorobabele*, *LVCAS* a *Matthathane*; obscura esse haec nomina et nusquam apparere, neque in sacris litteris, vbi posterorum *Nathanis* mentio fieri potuisset, neque apud *Iesephum* et alios scriptores *Iudaeos*; insigne numerorum discrimen, quod inter generationes vtriusque scriptoris intercedit, suspectam reddere alterutrius saltem narrationem; et, quod omnium grauissimum esse videtur, longe alia perhiberi de *IESV* parentibus et origine a scriptoribus non solum *Iudaeis*, verum etiam *christianis* vetustioribus, quae huic genealogiae refragantur.

Primum obtrectationis caput desperatam causam prodit, omnemque fidem plerorumque scriptorum sacrorum et historiae antiquioris euertit. Magni intererat *Israelitarum*, non ad rem domesticam et familiarem tantum, sed sacram etiam et publicam, sum-

(p) Eadem accommodatione ad lectores, qua in excitandis oraculis diuinis tam ipse *LVCAS* quam reliqui scriptores sacri versionem *graccam*, etiam si a textu recedat, frequenter retinent, neque tamen textui refragantur.

ma sollicitudine conseruari tabulas gentium singularum, idque omni industria factum esse, ex libris *Chronicorum*, *ESRA*, *NEHEMIAH*, *IOSEPHO*, ipoque *Talmude* abunde constat. Neque defunt exempla continuatae apud *Iudaeos* notitiae certae et indubiae originis et procreationis ex maioribus, qui in libris diuinitus scriptis commemorantur: ut *Paulum* praetereamus *Beniaminitam*, *Iosepbus* in vita, quam ipsemet conscripsit, longam maiorum seriem ad *Hasmoneos* et libros sacros vsque enarrat, quae sine iniquitate sollicitari non potest; neque *Hillelis* ex familia *Dauidis* oriundi stirpem impugnabimus, quam *Iudaei* ostentant (q). Quidni potius urbem *Nazareth* exstitisse negent? Quae certe in libris vet. testamenti nusquam legitur. Quod tamen nomen *הנצרת* fatis impedit, quo honorifico conuitio hostium ingratis vaticiniorum de *IESV* fides liberatur.

Ad alteram insectationem praestat rem fateri et argumentum inficiari, quod perperam et preuaricatorie exinde desumitur, quam vel ex *Pseudopbilone* aliisque subditiis libris, vel ex ficta comparatione horum nominum cum hominum nominibus, quorum res gestae in historia comparent, multa comminisci ad *IESV* maiores illustrandos et clariore efficiendos, sola haec diuina propagine sua illustrioris quam splendore aliunde petito, quamuis vero nedum ficto et emendicato, reddi poterunt (r). *Zorobabelem Iudae*

prin-

(q) Neque prouocatione ad reuelationem diuinam causae nostrae subueniendum esse putamus, neque multo minus testimonio cognatorum *IESV*, qui *Nazaris* et *Cochabae* in *Iudaea* tabulas familiae suae priuatim conseruatas fuisse, quum publica monumenta genealogica *Iudaeorum* iussu *Herodis* concremarentur, apud *EUSEBIUM* *bist. eccl. lib. I c. VII p. XXIII* etc. perhibuerunt. Salua enim *Eusebii* fide haec fabula falsi continci potest, et silentio *Iosephi* et aperta contrarii testificatione, quam illi *δυσσεύους*, qui qui fuerint, *IULIO AFRICANO* imposuerunt, cum aliis commentis indubis de *Esba* *IESV* proauia, quam aequae ac *Pantherem* sed *Barpantherem*, *IESV* abauum et proauum aliorum inter *christianos* inexcusabili curiositate factos, ipsa execrabilia *Iudaeorum* nomina *Stada* et *Pandera* esse, vberius probari posset, si locus id admitteret.

(r) In *LUTHERO* aliisque scriptoribus coaeuis faciliorem excusationem habet,

principem templique posterioris conditorem oculatissimi *Iudaeorum* ex *Nathanis* stirpe fuisse perspexerunt, neutiquam arbitrati obscuritatem aut neglectam commemorationem maiorum ipsius in sacris litteris dignitati indubiaeque origini illius obtulisse; quod in *IESV* aequè valere debet, si a partium studio inuidiaeque abstinentur. Obscura et ignobilis fuit nullisque magistratibus gestis aut praeclare factis memorabilibus, memoratis saltem, conspicua haec proles regia, ex qua *IESVS* ortum traxit. Ipsi tamen huic obscuritati conseruationem suam debet, atque tam securitatem a violentia et oppressione, cui domus *Asimonaea* succubuerat, quam innocentiam et immunitatem a corruptione temporum perditissimorum.

Tertia singillatio in obiurgatores recidit, quos profapiarum admodum imperitios esse oportet, si inaequalitate generationum in diuersis familiis offenduntur, aut existimant numerum maiorum, quibus duo pluresue homines coaevi a remotissima stirpe communi distant, nunquam discrepare; qui tamen, si plurium saeculorum decursus intercessit, ita interdum differt, ut summa maiorum vnus quarta parte et supra summam maiorum alterius excedat (s).

Quae ber, quod commentitios maiorum *IESV* magistratus et longam successio- nem principum *Iudae* ex familia *Davidis* bona fide aliorum enarrarunt, quam in recentissimis scriptis, ubi commentum illud cognominum postero- rum *Zorobabelis*, et confusio *Iosephi Mattheae* filii *Luc. III* com. XXIII me- morati, cum *Iosepho Tobiae* filio, cuius historiam *EL. IOSEPHVS anti- quit. iud. lib. XII c. III* etc. copiose enarrat, exulare deberet, quae a *clar. SCHMIDIO* in *genealogia biblica* perhiberi aegre ferimus.

- (s) Numerus generationum apud *LYCAM* summam a *MATTHAEO* com- memoratarum, si indubie praetermissae computum ingrediuntur, quarta parte integra superat. Neque magis insolitum et improbable est, quadraginti generationes vndecim saecula explere, ut singuli maiores vicesimo octauo liberos susceperint, quum chronologi triginta annorum spatio generationes circumferant, quam idem tempus triginta generationibus distribuere, in- teruallo triginta septem annorum constituto. Quam ob rem nulla amputa- tione duarum primarum generationum, quae *Lucas III* com. XXV legun- tur, opus est, licet indubiam et singularem plane suspicionem faciant, non sine difficultate amolendam.

Quae postremo loco obiectantur, non indignamur magis quam miramur. Non quod alienum a *Judaeorum* vel ingenio vel animo esse putemus, ut fingendi mentiendique libidini indulserint, multaque commenti historiam inuisam commaculatum sollicitatunq; iuerint, aut existimemus a credulitate multorum inter ipsos *christianos* olim abhorruisse ut fabulas aucupati de rebus sacris innumera sibi imponi passim sint, quae inaudita videbantur, atque a scriptoribus diuinitus inspiratis praeterita: sed quod fidem superare videatur, fieri posse, ut illa commenta recognita et examinata, quid quod attente tantum perlecta, narrationibus scriptorum sacrorum opponantur. Alia nostrisque scriptoribus contraria a *Judaeis* de IESU in ipso *Talmude* perhiberi tantum abest, ut inficiemur, ut potius contra multorum *Judaeorum* negationes fortiter tueamur (t); neque ignoramus, quae longe detestabiliora euomerint scriptores vtriusque libri ישן תולדות inscripti (u); dolenter etiam recognouimus, quae nonnulli praeceptorum christianorum non solum scriptores *proteuangelii Iacobi*, atque euangeliorum infantiae

(t) Congessit illa WAGENSELLIUS in confutatione libri *Toldos Ieschu* p. XII -- XV, BALTH. SCHEIDIVS in *praerteritis praeritorum*, in MEVSCHENII *nou. test. ex talmude illustrato* p. I - XII et IO. ANDR. EISENMENGER in *eruditionem Iudaeorum* part. I c. V p. CCXXVII -- CCLIII. Antiquitatem calumniae atrocissimae demonstrat ORIGENES lib. I contra *Celsum* §. XXXII p. CCCXXXVIII tomum operum illius a CAR. DELARVE editorum, cuius animaduersione ad illum locum aequae ac illustris IO. LAUR. A MÖSHEIM ad versionem *germanicam* illius libri p. LXXIII -- LXXXIII conferri meretur.

(u) Prior dudumque notior liber in *telis igneis satanae* a WAGENSELLIO editis cum confutatione apparuit: posteriorem *ישן תולדות* aequae refutatam edidit *Lugduni* MDCCV IO. IAC. HVLDRIGVS. Vtriusque narrationes a verisimilitudine adeo abhorrent, ut mendacissima impostura pelluceat; si vero inter se aut cum *Talmude* contendantur, nulla impugnatione opus est ad profliganda commenta, quae mutuis conflictibus semetipsa euertunt. פנדירני, quod *christiani* scripserunt *Panthera*, rectius forte a versione *latina* תרני deriuaretur, quam a *graeca* denominatione belluae immanis.

tiae CHRISTI et de natiuitate MARIAE, verum etiam ipse EPIPHANIVS et IOANNES DAMASCENVS aliique recentiores vel de ortu MARIAE ex tribu *Leui*, vel de *Panthere* et *Barpanthere*, proximis IESV maioribus, imprudentissime, ne quid grauius dicamus, fabulantur (x): nihil tamen veremur scriptoribus sacris, quos sequimur, et qui vel soli, sine testium reliquorum multitudine ipsiusque diuinæ auctoritatis indubiae praesidio, secure cum his fabulatoribus committuntur, ingloriam forte non incertam victoriam reportaturi.

Tertium, quod restat, negotium paucissimis expediemus, quod scriptio nimium iam exereuit; nihil eorum repetituri, quae ex praegressis iam patent, et in breuem summam contracturi, quae longissimae meditationi vsuique inseruire poterunt, atque huc redeunt.

Veneremur prouidam DEI curam, qua nobis de fide diuina IESV seruatori dominoque habenda hac ipsa significatione maiorum ipsius prospexit, eaque rite vtamur. Designatio gentis, ex qua *Messias* generi humano promissus olim oriundus erat, insignem partem vaticiniorum efficit, quibus non solum patribus tempora ipsius praegressis, verum etiam posteritati nobisque consulendum fuit. Ipsa mora diuturnior aduentus desideratissimi *Messiae* commodo nostro cedit, vt plura exstarent vaticinia diuersis et per longiora interualla distinctis temporibus iterata posteritatie transmissa, quorum testimonio diuino demonstraretur, IESVM MARIAE filium, eo tempore natum, quo de certa ipsius prosapia sine miracu-

(x) Viderint, quorum interest, traditiones fabulasque magnis auctoribus propagatas defendi, quibus excusationibus illos tueantur, qui nequissimum *Panthera* inter sanctos retulerunt, et Patriarchis inferuerunt, in quibus eminet EMAN. THESAURVS, qui in elogiis Patriarcharum S. *Pantherem* aequae ac S. *Barpantherem* summis laudibus celebrat, secutus EPIPHANIVM haeres. LXXII et IO. DAMASCENVM de fide orthod. lib. III cap. XV.

raulo et noua reuelatione omnibus constare potuit (y), testibusque omni exceptione maioribus vere constitit, atque ex maioribus diuinitus designatis indubie ortum procreatumque, verum esse *Messiam*, vnicum salutis aeternae inflauratorem. Conferamus igitur hanc IESV genealogiam cum vaticiniis et oraculis diuinitus in litteras relatis, sine quorum recognitione nihil illa iuuabimur, vt ea sedulo meditati DEO credamus, diuinaque fide IESVM CHRISTVM agnoscamus et amplexemur.

Ita suspiciamus IESVM secundum carnem ex *Israelitis* patribusque designatis ortum, vt eundem simul DEI filium esse, atque adeo *DEVM super omnia celebrandum in saecula*, Rom. VIII com. V, cogitemus, ipsaque profapiae consideratione ad venerabundam hanc meditationem compellamur, monitore *Luca III* com. XXII et XXXVIII. Fuit IESVS propago et surculus non magis quam radix *Dauidis* et *Isai* omnisque gentis suae, *Apoc. V* com. V, cap. XXII com. XVI et *Rom. XV* com. XII, cui patres omnia debuerunt. Eo igitur sensu ἀγενεαλόγητος est IESVS MELCHISEDECVM referens, *Hebr. VII* com. III, vt neque iure haereditario a maioribus deriuato indiguerit, neque ex illis quidquam traxerit dignitatis. Ipsa illius progenies non haereditaria successione per primogenitos, sed libera DEI promissione ad posteros transit. Opus ipsi fuit his maioribus, non ad dignitatem obtinendam, sed vt facilius certiusque ab omnibus agnosceretur dignitate diuinitus profecta conspicuus. Conscendit *thronum patris sui Dauidis*, *Luc. I* com. XXXII, quem *Dauid* ipsius causa occupauerat, et in quo constitutus hunc filium suum dominum salutauit et veneratus est,

(y) Adeo dudum periit genealogiarum antiquitas deductarum certa notitia inter IVDAEOS, vt licet multi stirpem *dauidicam* iactent, quod satis ostentatione ab ISAACO ABARBANELE factum est, de fide tamen aliis facienda ipsi desperent, perditasque tabulas vetustiores conquerantur. Nono igitur propheta opus esset ad hoc *Messiae* signum ostendendum: quod effecit, vt plerique nunc ipsa vaticinia factamque originis *Messiae* designationem insciantur, vt supra p. XI *Orobium* fecisse apparet.

est, *Pf.* CX com. I, *Matth.* XXII com. XXXXII--XXXXV et *Luc.* XX com. XXXXI-- XXXXIII, coll. cap. II com. XXXXVIII et XXXXVIII.

DEO acceptam referamus, si homines sumus, aeternum laetabilem dignitatem in genus humanum collatam hoc ingressu filii sui in gentem nostram, et cognatione honorificentissima ipsis angelis inuidenda, *Hebr.* II com. XIII. XVI etc. Gratulemur nobis hanc gloriam magnique, vt par est, faciamus naturam humanam adeo euectam, vt suplimius euehi nequeat Si *IESVS* non *Dauidis* solum et *Abrahami* filius est, *Israelitarum* frater, sed *Noachi* quoque et *Adami*, atque adeo frater filiorum omnium ex his patribus communibus ortorum: radix erit, conditor, conseruator et liberator generis humani procurato nobis reditu in *DEI* familiam, hominis filius factus vt homines *DEI* filios redderet, *Ioan.* I com. XII etc. nouam conditurus in orbe terrarum gentem et familiam filiorum haeredumque *DEI* (z), aeternitatis pater alterque *Adam* futurus atque semen et sobolem numerosissimam diuinitus datam *DEO* adducturus *Hebr.* II com. XIII *Ies.* VIII - XVIII, *Rom.* V com. VIII - XII. Vt vero nihil profuit ad veram felicitatem *Israelitis*, ne maioribus quidem *Messiae*, haec car-

(z) Prodiit MDCCCVI *Venetis* VIT. SILV. GRANDI *Genealogia del nostro signore Gesu Cristo secondo la carne e discendenza spirituale del medesimo*, h. e. *genealogia domini nostri Iesu Christi secundum carnem et progenies spiritualis eiusdem*, cuius prima parte profapia ab *Adamo* ad *CHRISTVM* deducitur, fabulisque innumeris illustratur, altera *CHRISTI* vita enarratur, et tertia denique duas priores mole multum superans spiritualem illius sobolem exhibere dicitur, quam *paparum* a *Petro* ad *Clementem XI* successione comprehendi arbitratur nugacissimus scriptor, spiritualis procreationis admodum ignarus; quam ne vehementissimi quidem curiae *romonae* assentatores reliqui Pontificibus adscripserunt, quos praeclare fatentur vicarios *Christi* infallibiles esse posse sine virtute *christiana* et mente diuinitus animata, a qua multi illorum indubie alienissimi fuerunt *Christo*que dissimilimi. Si sacras litteras sequimur, ad hanc dignitatem spirituaalem neque requiritur neque sufficit constitutio ad sacra publice facienda: neque magis sperandum vnquam est, vt omnes doctores ciuitatis *christianae* ad hanc *IESV* familiam pertineant, quam verendum ne illis solis circumscribatur et terminetur.

carnis cognatio sine fide et obsequio: sic incassum laetamur de hac cognatione, nisi sollicitè prouideamus, vt spiritali ipsius coniunctione non destituamur.

Ipsium IESVM audiamus, qui *Matth. XII. com. XXXVIII--L, Marc. III. com. XXXIII - - XXXV et Luc. VIII. com. XXI* felicissimae huius cognationis aeternum profuturae cuius spem fecit, fidem dedit, ordinemque praescripsit. Omni igitur cura, contentione et sollicitudine id agamus, vt verbum et testimonium DEI fide complectamur, eoque transformati nouam vitam, spiritumque nouum ex CHRISTO consequamur, atque ipsius peculium, et soboles euadamus.

Hanc vero familiam et gentem diuinitus constitutam ingressi, et generi humano bene precemur, velimus et cupiamus, ipsique propagatione, conseruatione et amplificatione cognitionis CHRISTI prodesse studeamus, neque fratrum IESV secundum carnem immemores aut incurii viuamus; et in fratribus ex spiritu natis amandis fouendisque elaboremus; et in ipsiusmet IESV consuetudine et familiaritate vitam transigamus, vt ipsa morte in amplissimam DEI domum translati, ipso DEO nostro gentisque sanctae consortio aeternum fruamur. P. P. Hatae ad Salam

in acad. Frid. in vigiliis natalis IESV domini, anno dñi 1700 xxxviii

1b 2639
(X2258286)

ULB Halle

3

004 733 86X

42

COMMENTATIO
DE
GENEALOGIA IESV
DOMINI

QVA
NATALEM IPSIVS
ACADEMIAE NOMINE

INDIXIT
SIGISM. IAC. BAVMGARTEN.

ar.

M DCC XXXXVIII.

